

Ghid privind identificarea și evitarea conflictelor de interese și a situațiilor de incompatibilitate

I. INTRODUCERE

Prezentul ghid a fost elaborat de către Ordinul Arhitecților din România („Ordinul”) în vederea asigurării aplicării corecte și unitare a prevederilor legale și regulamentare privind identificarea și prevenirea conflictelor de interese la nivelul Ordinului și al filialelor sale teritoriale. Obiectivul acestui demers este acela de a garanta obiectivitatea, imparțialitatea și echitatea procesului decizional în cadrul organizației precum și de a spori încrederea membrilor reprezentați.

Printre activitățile și procesele decizionale vizate de prezentul ghid enumerăm, cu titlu de exemplu: organizarea de către Ordin a sesiunilor de acordare a finanțărilor din timbrul arhitecturii¹ și derularea de proiecte culturale și editoriale finanțate din timbrul arhitecturii, oferirea de asistență și consultanță tehnică în vederea organizării concursurilor de soluții/idei în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului și al arhitecturii, realizarea cercetării disciplinare a membrilor de către comisiile de disciplină și organizarea sesiunilor de acordare a dreptului de semnătură. Astfel, ghidul este aplicabil persoanelor care desfășoară activități și contribuie la procesul decizional la nivelul organizației centrale sau al filialelor sale teritoriale, în calitate de salariați, membri ai forurilor de conducere sau ai unor comisii numite sau alese.

Ghidul definește noțiunile de conflict de interese și stare de incompatibilitate, analizează cadrul teoretic și legal aplicabil proceselor și procedurile derulate de Ordin și formulează recomandări în vederea oferirii garanției de obiectivitate și imparțialitate.

În pregătirea documentului de față au fost avute în vedere activitățile curente ale Ordinului în raport cu recomandările internaționale în domeniu cuprinse în rapoarte de specialitate și prevederile legislației în vigoare la data redactării acestuia.

¹ În conformitate cu prevederile Legii 35/1994 privind timbrul literar, cinematografic, teatral, muzical, folcloric, al artelor plastice, al arhitecturii și de divertisment, republicată.

II. CADRUL TEORETIC ȘI LEGAL

1. CADRUL TEORETIC

1.1 CONFLICTUL DE INTERESE

Noțiunea de „conflict de interes” a fost original concepută pentru a fi aplicabilă persoanelor ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică. În termeni generali conceptul desemnează *un conflict între datoria față de public și interesele personale ale unui funcționar public, în care funcționarul public are interese, în calitate sa de persoană privată, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților oficiale*². Este important de menționat că un conflict de interes, în sensul amintit anterior, nu reprezintă în sine un caz de corupție, dar apariția unor astfel de situații poate duce la corupție dacă nu sunt tratate corespunzător.

Conform Recomandării Nr. 10/2000 a Comitetului de Miniștri al Consiliului European, *Conflictul de interes se naște în situația în care un funcționar public are un interes personal de natură să influențeze sau să pară a influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor sale oficiale*³.

Conform aceleiași definiții extinse a termenului, *interesul personal al funcționarului public cuprinde orice avantaj pentru el însuși/ea însăși sau în favoarea familiei sale, a rudelor apropiate, prietenilor sau a persoanelor sau organizațiilor cu care el sau ea are sau a avut relații de afaceri sau politice. El cuprinde de asemenea orice obligație financiară sau civilă la care este constrâns funcționarul public*⁴.

Tipuri de conflict de interes și delimitarea de abuzul în serviciu:

- **conflict de interes aparent:** *atunci când se pare că interesele unui funcționar public ar putea influența în mod necorespunzător îndeplinirea sarcinilor dar în realitate situația nu este așa*⁵.
- **conflict potențial de interes:** *apare atunci când un funcționar public are interese personale care sunt de o asemenea natură încât s-ar produce un conflict de interes dacă funcționarul ar avea atribuții oficiale în acea privință (conflictuale) în viitor*⁶.
- **”abuz în serviciu”/comportament necorespunzător:** *situația în care un interes personal a compromis în fapt îndeplinirea corectă a sarcinilor unui*

² Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interes în administrația publică, pg. 3, <http://www.oecd.org/countries/moldova/49106083.pdf>

³ Art. 13 alin. (1)-(2) din Recomandarea Nr. 10/2000 a Comitetului de Miniștri al Consiliului European, pg. 89, https://www.cna.md/public/files/legislatie/rec_2000_10_cod_conduita_funct_public.pdf

⁴ Idem.

⁵ Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interes în administrația publică, pg. 3, <http://www.oecd.org/countries/moldova/49106083.pdf>.

⁶ Idem.

funcționar public, situație care depășește stadiul de „conflict de interes” și putând constitui chiar un caz de corupție⁷.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

Prin urmare, elementele definitorii ale conflictului de interes în cazul funcționarilor publici sunt:

- exercitarea unei anumite funcții în virtutea căreia persoana participă la luarea unei decizii;
- existența unui interes personal de natură patrimonială în legătură cu decizia care îi revine, al celui care participă la luarea deciziilor;
- potențiala influență a interesului personal asupra obiectivității/imparțialității și independenței în luarea deciziilor sau îndeplinirea atribuțiilor.

1.2 DELIMITAREA CONFLICTULUI DE INTERESE DE STAREA DE INCOMPATIBILITATE

Existența unui conflict de interes nu echivalează cu o situație de incompatibilitate:

- **conflictul de interes** desemnează *situația în care persoanele publice trebuie să ia o decizie care să influențeze un interes personal⁸*
- **incompatibilitățile** reflectă *acele situații în care un oficial public ocupă mai multe funcții în același timp, deși acest cumul este interzis de lege, astfel că situațiile de incompatibilitate desemnează cazuri în care oficialul public nu trebuie să ia nicio decizie, fiind suficient faptul că ocupă concomitent două sau mai multe funcții al căror cumul este interzis de lege⁹.*

1.3 MODALITĂȚI DE PREVENIRE ȘI SOLUȚIONARE A CONFLICTULUI DE INTERESE¹⁰

1.3.1. Etapă preliminară:

- *Identificarea situațiilor semnificative de conflict de interes¹¹: elaborarea definițiilor necesare, a principiilor și cerințelor de bază ale politicii privind conflictul de interes și prezentarea acelor condiții și a relațiilor care pot duce la o situație de conflict de interes;*
- *Stabilirea procedurilor pentru identificarea, tratarea și rezolvarea situațiilor de conflict de interes¹².*

⁷ Idem.

⁸ SAR, ANI, “Ghid privind incompatibilitățile și conflictul de interes”, pg. 14.

⁹ SAR, ANI, “Ghid privind incompatibilitățile și conflictul de interes”, pg. 14-15.

¹⁰ Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interes în administrația publică, <http://www.oecd.org/countries/moldova/49106083.pdf>

¹¹ Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interes în administrația publică, p. 6, <http://www.oecd.org/countries/moldova/49106083.pdf>

¹² Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interes în administrația publică, p. 7, <http://www.oecd.org/countries/moldova/49106083.pdf>

1.3.2. Transparența luării deciziilor:

- *Înregistrarea și declararea intereselor personale precum și dispozițiile pentru rezolvarea conflictelor trebuie să fie clar înregistrate în documentele oficiale pentru a permite organizației respective să demonstreze, dacă este cazul, că un anumit conflict a fost identificat și tratat în mod corespunzător. Pentru susținerea obiectivului global al politicii poate fi indicată și prezentarea de informații suplimentare despre un conflict de interese, de exemplu prin demonstrarea modului în care s-a înregistrat și s-a luat în considerație declararea unui anumit conflict de interese în procesul verbal al unei ședințe¹³.*

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

1.3.3. Potențiale modalități de soluționare pozitivă a unui conflict de interese:

Printre strategiile de prevenire a conflictelor de interese recomandate funcționarilor publici, cu aplicabilitate și în cazul membrilor forurilor de conducere și angajaților Ordinului și filialelor, enumerăm:

A. Recuzare și restricție:

- *Interzicerea implicării funcționarului public în procesul de luare a deciziilor afectate¹⁴;*
- *Restricționarea accesului funcționarului public afectat la anumite informații¹⁵;*
- *Redistribuirea sarcinilor și responsabilităților funcționarului public¹⁶.*

O astfel de strategie este recomandabilă „în cazul în care un anumit conflict prezintă o probabilitate redusă de a se repeta frecvent”, urmând ca:

funcționarul public în cauză să își păstreze funcția respectivă dar să nu participe la procesul de luare a deciziilor asupra problemelor afectate, de exemplu să cedeze responsabilitatea luării deciziei către un terț sau să se abțină de la vot sau să nu participe la discuțiile legate de propunerile și planurile afectate sau să nu primească documente semnificative sau alte informații care au legătură cu interesul său personal. Trebuie să se dea o atenție deosebită informării tuturor părților afectate de decizia respectivă cu privire la măsurile luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor atunci când se adoptă metoda recuzării¹⁷.

B. Demisia persoanei în cauză din funcția conflictuală

În cazul în care există un conflict de interese grav și extins care nu poate fi rezolvat în nici un fel, trebuie să i se ceară funcționarului public să

¹³ Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interese în administrația publică, pg. 8 , <http://www.oecd.org/countries/moldova/49106083.pdf>

¹⁴ Idem.

¹⁵ Idem.

¹⁶ Idem.

¹⁷ Idem.

demisioneze din funcția oficială. Politica privind conflictul de interese (împreună cu prevederile legii muncii și/sau ale contractului de muncă) trebuie să asigure posibilitatea demiterii dintr-o funcție oficială în baza unei proceduri stabilite¹⁸.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

Astfel, ca ultimă opțiune, în cazul în care conflictul de interese nu poate fi rezolvat în nici un alt mod, inclusiv prin strategiile prezentate anterior, *persoanei în cauză i se poate solicita eliminarea motivului conflictului de interese¹⁹*, fie prin demisia din funcția conflictuală deținută în calitate de persoană privată fie prin demisia din cadrul Ordinului sau al filialei.

2. REGLEMENTAREA CONFLICTULUI DE INTERESE ÎN LEGISLAȚIA ROMÂNĂ

Legislația română a adoptat o definiție mai restrânsă a noțiunii de conflict de interese. Astfel, potrivit Codului Penal adoptat prin Legea nr. 286/2009, noțiunea de conflict de interese a fost inițial definită de art. 301 alin. (1) drept *fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afin până la gradul II inclusiv sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de foloase de orice natură.*

De asemenea, art. 308 din Codul Penal prevedea că o serie de dispoziții ale codului privitoare la funcționarii publici, inclusiv cele ale art. 301, *se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) [din cod] ori în cadrul oricărei persoane juridice.* În acest sens, precizăm că prevederea la care se făcea trimitere asimilează noțiunii de *funcționar public, în sensul legii penale, [inclusiv] persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.*

Atât definiția cât și întinderea noțiunii de conflict de interese au fost ulterior restrânse și mai mult de Curtea Constituțională, prin Decizia 603/2015, **în care Curtea a declarat neconstituțională atât cuprinderea "raporturilor comerciale" ale funcționarului public în noțiunea de „interes privat”, cât extinderea conflictului de interese la persoanele care exercită atribuții „în cadrul oricărei persoane juridice”.**

Astfel, Legea nr. 193/2017 a modificat definiția infracțiunii înscrise de art. 301 alin. (1) din Codul Penal în “fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial

¹⁸ Idem.

¹⁹ Idem.

pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afin până la gradul II”, înlocuind totodată încadrarea faptei din „conflict de interese” în „folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane”.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

Definiția prevăzută de Codul penal este completată de prevederile altor acte normative aplicabile unor anumite categorii de persoane care exercită funcții publice.

Astfel, conform Legii nr. 161/2003, *prin conflict de interese se înțelege situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative*²⁰.

Codul de conduită a funcționarilor publici (Legea nr. 7/2004, republicată) definește conflictul de interese ca fiind *situația sau împrejurarea în care interesul personal, direct ori indirect, al funcționarului public contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției publice deținute*²¹.

III. PRECIZĂRI PRIVIND APLICABILITATEA PREVEDERILOR LEGALE PRIVIND CONFLICTUL DE INTERESE ȘI REGIMUL INCOMPATIBILITĂȚILOR DIN SFERA PUBLICĂ

După cum rezultă din prezentarea anterioară a evoluției cadrului legal privind conflictul de interese, prevederile respective sunt aplicabile persoanelor care exercită o demnitate publică sau o funcție publică, iar **extinderea aplicabilității prevederilor respective la orice atribuție exercitată în cadrul oricărei persoane juridice** este neconstituțională.

În conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea 184/2001, republicată, Ordinul este o organizație profesională, nonprofit, cu personalitate juridică *de drept privat*, apolitică, de interes public, cu patrimoniu și buget proprii, autonomă și independentă, având rolul de a reprezenta și ocroti, la nivel național și internațional, interesele profesiei de arhitect.

După cum se arată în Opinia Legală redactată de Țuca Zbârcea & Asociații în data de 19 iunie 2017²², la cererea și în beneficiul Ordinului:

²⁰ Art. 70 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției.

²¹ Art. 4 lit. e) din Lege nr. 7/2004, republicată.

²² Țuca Zbârcea & Asociații, Opinie Legală privind reorganizarea Ordinului Arhitecților din România în scopul eficientizării activității acestuia, pg. 4.

Faptul că Ordinul este supus normelor de drept privat implică un aspect esențial care trebuie avut în vedere în activitatea acestuia, anume că actele juridice încheiate sau emise de către OAR sunt supuse principiului libertății contractuale, așa cum acesta este reglementat de Codul Civil. Potrivit art.1169 C.civ., părțile unui raport juridic de drept civil pot încheia orice contracte (și, prin extensie, orice acte juridice), cu respectarea normelor imperative ale legii, a ordinii publice și a bunelor moravuri.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

În consecință, se arată în același document, „apartenența OAR la sfera dreptului privat îi conferă [acestuia] o libertate de acțiune în principiu superioară celei deținute de organele administrației publice”.

Prin urmare, prevederile legale privind conflictul de interese și stabilirea incompatibilităților legale prezentate mai sus sunt aplicabile, în principal, autorităților publice și numai în secundar, unor entități de drept privat precum Ordinul, respectiv în măsura în care actele normative în vigoare și regulamentele Ordinului cuprind prevederi specifice în acest sens, fiind vorba de gestionarea unor fonduri publice.

IV. REGLEMENTAREA CONFLICTULUI DE INTERESE ȘI A STĂRII DE INCOMPATIBILITATE ÎN CAZUL ORDINULUI – ASPECTE GENERALE

1. REGIMUL GENERAL AL INCOMPATIBILITĂȚILOR ÎN CADRUL ORDINULUI ȘI AL FILIALELOR

În conformitate cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a Ordinului din 2011 („ROF”), la nivelul Ordinului și al filialelor există următoarele incompatibilități generale:

- **Funcția de membru în Consiliul național este incompatibilă cu cea de membru într-o comisie aleasă, atât la nivelul Ordinului, cât și la nivelul filialelor** (art. 22 alin. (5) din ROF).
- **Funcția de președinte al Ordinului este incompatibilă cu cea de:**
 - a) președinte al filialei sau membru într-un consiliu teritorial;
 - b) membru în comisii, atât în cele ale Ordinului, cât și în cele ale filialelor (art. 22 alin. (6) din ROF).
- **Funcția de membru într-o comisie a Ordinului este incompatibilă cu cea de:**
 - a) președinte al Ordinului sau al filialei, membru în Consiliul național sau în consiliul teritorial;
 - b) membru în alte comisii, atât în cele ale Ordinului, cât și în cele ale filialelor (art. 22 alin. (7) din ROF).

- **Funcția de vicepreședinte și cea de trezorerier în cadrul Colegiului director al Ordinului** sunt incompatibile cu funcția de președinte al unei filiale teritoriale (art. 32 alin. (3) din ROF).

De asemenea, potrivit art. 22 alin. (8) din ROF, *condițiile de eligibilitate sunt verificate de o comisie numită de Colegiul director al Ordinului, care validează candidaturile.*

Precizăm totodată că, potrivit art. 67 din ROF, *exercitarea dreptului de semnătură al arhitectului este incompatibilă cu:*

- a) îndeplinirea, de către arhitectul cu drept de semnătură, pentru același proiect, a funcției de verificator, expert sau consilier ales ori numit în cadrul administrației publice implicate în procesul de avizare sau de autorizare;*
- b) calitatea de funcționar public.*

2. OBSERVAȚII ȘI RECOMANDĂRI GENERALE PRIVIND PREVENIREA ȘI SOLUȚIONAREA CONFLICTULUI DE INTERESE ÎN CADRUL ORDINULUI ȘI AL FILIALELOR

Având în vedere reglementarea generală și caracteristicile definitorii ale conflictului de interese, se recomandă ca persoanele care sunt membre în forurilor de conducere ale Ordinului și ale filialelor sale teritoriale să se abțină de la rezolvarea oricărei cereri, de la luarea oricărei hotărâri sau decizii ori la încheierea oricărui act juridic prin care se produce un folos material pentru acestea, pentru soțul/soția ori pentru rudele sau afinii până la gradul III inclusiv ale acestora.

De asemenea, se recomandă abținerea membrilor forurilor de conducere ale Ordinului sau ale filialelor de la rezolvarea unei cereri sau de la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care au relații cu caracter patrimonial.

În cazul existenței unui conflict de interese, persoanele aflate în această situație trebuie să se abțină de la soluționarea cererii, de la participarea la luarea hotărârii sau deciziei, informând în prealabil, în acest sens, forul de conducere corespunzător.

În acord cu reglementarea generală a conflictului de interese și în vederea asigurării independenței și obiectivității procesului decizional al forurilor de conducere față de angajații Ordinului/filialelor, se impun următoarele precizări:

- deținerea de către aceeași persoană a calității de angajat al Ordinului /filialei precum și a calității de reprezentant într-un for de conducere în cadrul aceleiași structuri, este permisă numai în măsura în care persoana respectivă nu este subordonată direct forului respectiv în calitate de

angajat și nu participă la luarea unor decizii, în calitate de membru al forului respectiv, care să o afecteze direct în calitate de angajat;

- având în vedere atribuțiile Președintelui și ale Colegiului director al Ordinului/Colegiului director teritorial al filialei, de reprezentant al Ordinului/filialei în relația cu salariații, respectiv de coordonare a activității curente a Ordinului/filialei, apreciem că o persoană nu poate deține simultan calitatea de angajat și reprezentant ales în funcția de Președinte sau membru al Colegiului director;
- în ceea ce privește cumularea calității de angajat cu cea de membru al Consiliului național/Consiliului de conducere teritorial sau a calității de delegat la Conferința teritorială/Conferința națională, apreciem că acest lucru nu constituie un conflict de interese în măsura în care persoana respectivă se va retrage de la discutarea unor subiecte ce o vizează personal, precum avizarea sau adoptarea organizării aparatului administrativ, aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli detaliat pe costuri salariale, etc.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

V. REGLEMENTAREA CONFLICTULUI DE INTERESE ȘI A STĂRII DE INCOMPATIBILITATE ÎN CADRUL UNOR ACTIVITĂȚI SPECIFICE ALE ORDINULUI ȘI FILIALELOR ȘI RECOMANDĂRI PRIVIND EVITAREA CONFLICTELOR DE INTERESE

1. ORGANIZAREA CONCURSURILOR DE SOLUȚII

În conformitate cu prevederile Legii nr. 184/2001, republicată, Ordinul oferă consultanță și asistență tehnică autorităților publice și entităților de drept privat, în vederea organizării concursurilor de soluții în domeniul arhitecturii și urbanismului. În acest context, un potențial conflict de interese poate rezulta în cazul obținerii unor foloase materiale rezultate din procedura de concurs de către membrii forurilor de conducere ale Ordinului sau filialei teritoriale sau de angajații acestora, care au atribuții directe privind luarea deciziilor cu privire la organizarea concursului sau au acces la informații cu privire la concurs, care nu sunt încă publice. Nu vor fi considerate ca fiind în conflict de interese persoanele remunerate pentru participarea la jurizare sau pentru prestarea serviciilor de consultanță și asistență tehnică în numele Ordinului/filialei.

Cu titlu general, amintim că strategiile care pot fi utilizate pentru evitarea unui potențial conflict de interese, urmând a fi aplicate în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, sunt următoarele:

a) recuzare și restricție, respectiv abținerea membrului forului respectiv sau a angajatului de la **adoptarea oricărei hotărâri sau decizii ori de la încheierea**

oricărui act juridic prin care se produce un folos material pentru acesta, pentru soțul/soția ori pentru rudele sau afiniile până la gradul III inclusiv ale acestora, sau

b) neparticiparea membrului forului respectiv sau a angajatului la concursul de soluții, direct sau indirect, respectiv în calitate de candidat, subcontractant, etc.

- **Prevederi ale regulamentelor Ordinului și recomandări ale Uniunii Internaționale a Arhitecților (UIA) privind organizarea concursurilor de soluții/idei**

Regulamentul concursurilor de arhitectură și/sau urbanism, adoptat de Consiliul național al Ordinului în 2005, prevede următoarele:

Art. 5: Nu pot participa la concurs, direct sau indirect, persoanele care au participat la organizarea sa, la elaborarea temei-program și a regulamentului, membrii juriului, membrii familiilor sau asociații profesionale ai acestora. Membrii juriului nu pot primi misiuni profesionale legate de elaborarea proiectelor ce privesc concursul.

Art. 9: Niciunul din membrii juriului nu poate participa direct sau printr-o persoană interpusă la concurs, nu poate acorda consultații direct sau indirect, nu poate face publice ideile sale în legătură cu concursul înainte de publicarea rezultatelor, nu are dreptul de a accepta un mandat care decurge din concursul în cauză.

În conformitate cu recomandările cuprinse în Ghidul UIA din 2016 pentru organizarea concursurilor²³:

Componența juriului va fi stabilită înainte de lansarea concursului, iar membrii juriului vor fi menționați în cuprinsul anunțului de concurs, în vederea evitării eventualelor conflicte de interese. În cadrul procedurilor deschise, concurenții sunt responsabili pentru identificarea conflictelor de interese care le-ar interzice participarea la concurs.

În cadrul procedurilor cu participare restrânsă și a procedurilor în care participarea este permisă doar pe bază de invitație, atât concurenții cât și membrii juriului sunt responsabili pentru semnalizarea oricărui potențial conflict de interese care ar determina necesitatea retragerii concurentului sau a juratului în cauză.

Niciun membru al juriului nu va participa în mod direct sau indirect la concurs și nu îi va putea fi încredințat, direct sau indirect, un mandat rezultat din acel concurs, cu excepția celui primit pentru jurizare.

²³ Uniunea Internațională a Arhitecților, Ghidul UIA pentru Concursuri de design în arhitectură și domenii conexe: Interpretarea și implementarea "Regulamentului Standard pentru Competiții Internaționale în Arhitectură și Urbanism" al UNESCO, Adoptat în martie 2017 și completat în iulie 2017, pg. 18. Traducere realizată de OAR.

Potrivit art. 19 din Codul deontologic al profesiei de arhitect din 2011:

Arhitectul va accepta să participe ca evaluator în cadrul unui juriu la o competiție profesională, în situația în care nu este implicat în elaborarea vreuneia dintre lucrările supuse jurizării sau nu este implicat în elaborarea temei și regulamentului de concurs ori în organizarea acestuia, în acea perioadă sau în una anterioară.

- **Prevederi legale aplicabile concursurilor de soluții organizate în favoarea unei autorități publice**

Suplimentar față de reglementările și recomandările menționate anterior, în cazul organizării unui concurs de soluții în favoarea unei autorități publice vor fi aplicabile prevederile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, privind prevenirea, identificarea și remedierea situațiilor de conflict de interese.

Potrivit art. 59 din Legea nr. 98/2016:

Prin conflict de interese se înțelege orice situație în care membrii personalului autorității contractante sau ai unui furnizor de servicii de achiziție care acționează în numele autorității contractante, care sunt implicați în desfășurarea procedurii de atribuire sau care pot influența rezultatul acesteia au, în mod direct sau indirect, un interes financiar, economic sau un alt interes personal, care ar putea fi perceput ca element care compromite imparțialitatea ori independența lor în contextul procedurii de atribuire.

Art. 60 din Legea 98/2016 detaliază cu titlu exemplificativ situațiile care sunt potențial generatoare de conflict de interese sau care ar putea duce la apariția unui conflict de interese:

a) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a persoanelor care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători sau subcontractanți propuși ori a persoanelor care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare al unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși;

b) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane care este soț/soție, rudă sau afin, până la gradul al doilea inclusiv, cu persoane care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare al unuia dintre ofertanți/candidați, terți susținători ori subcontractanți propuși;

c) participarea în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor a unei persoane despre care se constată sau cu privire la care există indicii rezonabile/informații concrete că poate avea, direct ori indirect, un interes personal, financiar, economic sau de altă natură, ori se află într-o altă situație de natură să îi afecteze independența și imparțialitatea pe parcursul procesului de evaluare;

d) situația în care ofertantul individual/ofertantul asociat/candidatul/subcontractantul propus/terțul susținător are drept membri în cadrul consiliului de administrație/organului de conducere sau de supervizare și/sau are acționari ori asociați semnificativi persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire;

e) situația în care ofertantul/candidatul a nominalizat printre principalele persoane desemnate pentru executarea contractului persoane care sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire.

De asemenea, legea prevede că prin acționar sau asociat semnificativ se înțelege persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă deținătorului cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.

Autoritatea contractantă are obligația de a întreprinde orice demersuri necesare pentru a stabili dacă un anumit caz reprezintă o situație de conflict de interese și de a prezenta candidatului/ofertantului aflat în respectiva situație o expunere a motivelor care, în opinia autorității contractante, sunt de natură să ducă la un conflict de interese, în conformitate cu art. 62 din Legea nr. 98/2016.

De asemenea, potrivit art. 63 alin. (1) din aceeași lege, Autoritatea contractantă precizează în documentele achiziției numele persoanelor cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire.

În acest sens, recomandăm a se preciza numele persoanelor care fac parte din forurile de conducere ale furnizorului de servicii de consultanță de asistență tehnică, respectiv ale Ordinului sau, după caz, ale filialelor și care sunt implicați în luarea deciziilor cu privire la concurs, respectiv membrii Colegiului director.

- **Situații specifice de implicare a Ordinului/filialelor în organizarea concursurilor de soluții în domeniul arhitecturii și urbanismului²⁴**
 - A. Generarea/inițierea concursului
 - B. Elaborarea temei și eventual a regulamentului-cadru (fără calendar, juriu și alte detalii particularizante), fără comunicarea profesională

²⁴ Notă: Clasificarea și detalierea situațiilor specifice și a măsurilor specifice de identificare și prevenire a conflictelor de interese are la bază documentul intern de lucru "Încadrarea și evitarea situațiilor de conflict de interese, incompatibilitate, restrângere sau distorsionare a concurenței în organizarea concursurilor de arhitectură de către OAR și/ sau filialele sale teritoriale", elaborat de arh. Monica Lotreanu, în data de 25.03.2013

- C. Elaborarea temei, a regulamentului și întocmirea documentației de concurs anexe, consultanță până la publicarea anunțului de participare în SEAP și comunicarea profesională
- D. Oferirea de asistență și consultanță tehnică privind procedura de concurs, prin:
- elaborarea întregii documentații,
 - organizarea secretariatului (comunicare, inclusiv întrebări-răspunsuri),
 - opțional designul și administrarea site-ului Internet al concursului
 - organizarea secretariatului de primire și gestiune a proiectelor,
 - organizarea comisiei tehnice de verificare,
 - expunerea proiectelor pentru jurizare,
 - organizarea jurizării și a secretariatului acesteia,
 - comunicarea profesională,
 - comunicarea finală a rezultatelor și asistarea autorității contractante la formularea răspunsului la contestații.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

• **Precizări preliminare**

În stabilirea situațiilor în care un arhitect membru al Ordinului s-ar putea afla în conflict de interese prin participarea la o procedură de concurs, fost avute în vedere următoarele aspecte:

- accesul (chiar și parțial) al acestuia la informații legate de concurs înaintea altor potențiali candidați;
- participarea acestuia la deciziile privind organizarea concursului;
- capacitatea acestuia de a influența decizia autorității contractante.

În mod similar, calitatea Ordinului/filialei de organizator sau coorganizator al concursului, în baza unui acord de parteneriat sau contract de prestări servicii, asimilează Ordinul/filiala organizatoare autorității contractante sau promotorului din punctul de vedere al capacității de decizie asupra concursului.

A. Generarea/inițierea concursului

Orice concurs are un stadiu de propunere incipientă urmată de discuții cu reprezentanții autorității contractante/promotorului entitate de drept privat. Se recomandă ca arhitecții implicați într-un stadiu avansat de discuții în generarea sau inițierea unui concurs să se abțină de la participarea la concursul respectiv. Conflictul de interese nu poate fi stabilit de autoritatea contractantă în absența unui acord de parteneriat sau contract prestări servicii, dar participarea acestor arhitecți la concurs ar putea naște suspiciuni în breaslă privind existența unui conflict de interese.

Măsuri recomandate la nivelul Ordinului/filialelor:

- arhitecții implicați într-un grad avansat în generarea/inițierea concursului se vor abține de la participare ulterioară la procedură, cu atât mai mult dacă s-au implicat în stabilirea unor obiective detaliate și cerințe ale temei

- de concurs, a calendarului și în formularea de propuneri privind componența juriului;
- în situația în care Ordinul/filiala este solicitat/ă să desemneze reprezentanți în juriul unui concurs (potrivit art. 49 din Legea 184/2001, republicată), reprezentantul legal al organizației care face nominalizarea nu poate participa ulterior la concurs. În cadrul procedurii de desemnare a reprezentanților în diferite jurii sau comisii se va specifica modalitatea în care reprezentantul legal poate delega competența acestei desemnări;
 - arhitecții care au purtat discuții avansate, generatoare de decizii privind concursul sunt încurajați să continue implicarea în pregătirea procedurii prin participarea la elaborarea temei sau, după caz, a altor activități de consultanță angajate de Ordin/filiale;
 - abținerea de la desemnarea arhitecților respectivi în juriu, în conformitate cu prevederile art. 19 din Codul deontologic.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

B. Elaborarea temei și eventual a regulamentului-cadru (fără calendar, juriu și alte detalii particularizante), fără comunicarea profesională

Această activitate poate fi contractată în situația în care autoritatea contractantă are know-how-ul și capacitatea de organizare a unui concurs, dar solicită serviciile unui arhitect sau ale unei echipe de arhitecți în vederea elaborării temei de concurs și, eventual, adaptării unui regulament-cadru.

Măsuri recomandate la nivelul Ordinului/filialelor:

- este recomandabilă stabilirea unei relații contractuale directe între autoritatea contractată/promotorul concursului și arhitectul/arhitecții care elaborează tema, eventual cu oferirea de către Ordin a unui model de structură a temei și/sau a unui model de regulament, caz în care nu va fi permisă participarea la procedură a celor implicați în consultanță.

C. Elaborarea temei, a regulamentului și întocmirea documentației de concurs anexe, consultanța până la publicarea anunțului de participare în SEAP, cu comunicarea profesională

În acest caz, se va încheia un contract de prestări servicii cu autoritatea contractantă, ceea ce implică asimilarea Ordinului/filialelor cu autoritatea contractantă din punctul de vedere al participării acestora la procesul decizional.

Măsuri recomandate la nivelul Ordinului/filialelor:

- precizarea, în cadrul documentelor achiziției, a numelor persoanelor membre în forurile de conducere ale furnizorului de servicii de consultanță de asistență tehnică (Ordinul sau, după caz, filialele) implicate în luarea deciziilor referitoare la concurs, respectiv membrii Colegiului director, potrivit art. 63 alin. (1) din Legea nr. 98/2016.
- neparticiparea la procedură a tuturor persoanelor implicate în elaborarea temei, a documentelor de concurs, stabilirea calendarului și a propunerilor pentru componența juriului.

D. Oferirea de asistență și consultanță tehnică privind procedura de concurs

În acest caz, Ordinul/filiala este asimilată autorității contractante fiind coparticipant la decizie și răspundere potrivit legii. Evitarea conflictului de interese este obligatorie nu numai în virtutea contractului de prestări servicii încheiat cu autoritatea, ci și ca normă de respectare a codului deontologic și a corectitudinii în breaslă.

Măsuri recomandate la nivelul Ordinului/filialelor:

- publicarea în documentele concursului a numelui arhitecților implicați în pregătirea și organizarea concursului, obligatoriu a componentei nominale a juriului, recomandabil a numelor consilierului profesional și tehnic, a managerului și a altor consultanți care au participat la elaborarea temei de concurs. În acest fel, cei interesați să participe la concurs pot stabili dacă se pot afla în conflict de interese prin participare la procedură;
- publicarea inițială a numelui membrilor comisiei tehnice și a secretarului juriului nu este necesară și nici posibilă întotdeauna, dar aceste persoane trebuie să se retragă dacă, la demararea activității pentru care au fost desemnați, au cunoștință că se află în conflict de interese față de unul sau mai mulți concurenți. Recuzarea sau retragerea acestor arhitecți nu afectează desfășurarea activității, aceștia putând fi înlocuiți pe loc;
- obținerea declarațiilor pe propria răspundere privind neparticiparea la procedură, în condițiile reclamate de evitarea conflictului de interese de mai sus a următoarelor persoane:
 - o membrii Colegiului director al Ordinului/filialei;
 - o consilierul profesional și tehnic al concursului, arhitectul/arhitectii care contribuie la elaborarea temei de concurs și a anumitor părți din documentele anexă;
 - o managerul de concurs și/sau arhitectul care elaborează regulamentul și răspunde de aplicarea acestuia pe tot parcursul procedurii;
 - o persoanele care participă în secretariat (comunicare, primire/gestiune proiecte, jurizare etc.);
 - o membrii comisiei tehnice de verificare a proiectelor;
 - o consultanții desemnați să participe la jurizare fără drept de vot;
 - o juriul;
 - o echipa de organizare a expunerii proiectelor.
- arhitecții membri în juriu (titulari ori supleanți) nu vor putea exercita nicio altă calitate sau competență în generarea, pregătirea sau organizarea concursului.
- pentru asigurarea strictă a anonimatului concurenților, persoanele din secretariatul local de primire/gestiune a proiectelor sau care au verificat documentele privind constituirea garanției de participare, având în acest fel acces la identitatea concurenților, nu vor deține nicio altă calitate, cum ar fi cea de membru în comisia tehnică sau în secretariatul de jurizare și nu vor avea acces în incinta unde se desfășoară verificarea proiectelor de către comisia tehnică.

- arhitecții membri în juriu și cei care desfășoară activitățile de pregătire și organizare a concursurilor prevăzuți mai sus, alte persoane fizice asociate arhitectului potrivit definiției conflictului de interese nu vor putea deține ulterior calitatea de salariat, asociat, colaborator consultant al BIA sau al societății comerciale căruia/căreia i s-a atribuit contractul de proiectare în urma concursului public sau privat de arhitectură și nici asociațiilor acestora sau subcontractanților.
- **Excepție:** nu pot fi considerați în conflict de interese arhitecții care construiesc macheta cadru, care realizează sau pun la dispoziție materialul fotografic sau filmat despre amplasament, care s-au implicat în elaborarea studiilor de amplasament, a releveului, a documentațiilor de urbanism în vigoare, relevante pentru amplasament sau care fac parte din diferite comisii care pot furniza puncte de vedere pentru fundamentarea temei (comisii tehnice, de monumente, de mediu, ministere etc.).

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

Măsuri suplimentare recomandate la nivelul Ordinului/filialelor pentru evitarea restrângerii sau distorsionării concurenței

Recomandările anterioare contribuie atât la prevenirea conflictelor de interese precum și la evitarea restrângerii sau distorsionării concurenței pe piață. Suplimentar față de acestea, pentru a garanta corectitudinea competiției, Ordinul/filiarele vor avea în vedere următoarele măsuri:

- în cazul unor concursuri pentru atribuirea contractului de proiectare, în care preexistă niște documentații, cum ar fi teme ilustrate (obținute în urma unui concurs de idei) sau studii de fundamentare de temă sau, în cazuri excepționale, studii de fezabilitate sau de fezabilitate, la elaborarea cărora au fost implicați arhitecți, pentru identificarea conflictului de interese potențial precum și a distorsionării concurenței, sunt recomandate următoarele măsuri:
 - o în situația în care arhitectul sau arhitecții care a/au elaborat documentația, în cadrul unui contract de proiectare sau consultanță anterior, va/vor fi implicați în elaborarea temei concursului de soluții, participarea la concurs se supune regulii generale, și anume nu este permisă;
 - o dacă această documentație preexistentă trebuie, prin decizia organizatorilor, luată în considerație de concurenți la elaborarea soluției, aceasta va fi publicată de către autoritatea contractantă și adusă la cunoștința tuturor arhitecților de către Ordin, cu suficient timp înainte, caz în care participarea la concurs a autorului sau autorilor documentației poate fi permisă.
- în cazurile de generare/inițiere a unui concurs, pentru a preveni suspiciunea de distorsionare a concurenței prin deținerea de informații relevante anterior publicării acestora, sau prin accesul la procesul decizional, fără a restricționa însă participarea celor implicați, în măsura în care acest lucru nu contravine celor susmenționate, este recomandabilă publicarea unui raport detaliat al discuțiilor/dezbaterilor purtate fie cu reprezentanții autorității contractante, fie în cadrul forurilor de conducere al

Ordinului/filialei, care să identifice date succinte despre inițiativa concursului (amplasament, obiective principale), care să fie transmis tuturor membrilor Ordinului.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

2. ORGANIZAREA SESIUNILOR DE EVALUARE, SELECȚIE ȘI ACORDARE A FINANȚĂRILOR DIN TIMBRUL ARHITECTURII DE CĂTRE ORDIN

În conformitate cu prevederile Legii nr. 35/1994 privind timbrul literar, cinematografic, teatral, muzical, folcloric, al artelor plastice, al arhitecturii și de divertisment, republicată și ale Normelor metodologice privind acordarea finanțării din timbrul arhitecturii aprobate prin Hotărârea Consiliului național al Ordinului nr. 2352/2017, Ordinul desfășoară sesiuni de finanțare a proiectelor culturale și editoriale.

- **Incompatibilități ale membrilor comisiilor de evaluare și ai comisiilor de soluționare a contestațiilor**

Potrivit art. 15 alin. (4), respectiv art. 20¹ alin. (1) din Normele de finanțare a proiectelor culturale și editoriale de către Ordin în cadrul sesiunilor, aprobate de Consiliul național al Ordinului:

Nu pot face parte din comisiile de evaluare, respectiv din comisiile de soluționare a contestațiilor, persoanele care se află în una din următoarele situații:

- a) au un interes patrimonial în legătură cu unul dintre proiectele propuse spre finanțare la categoria respectivă;*
- b) fac parte din organele de conducere ale unei entități care solicită finanțare la categoria respectivă;*
- c) fac parte din echipa unui proiect înscris spre finanțare la categoria respectivă.*

- **Incompatibilități ale membrilor Colegiului director al Ordinului și angajaților Ordinului**

Având în vedere atribuțiile Colegiului director al Ordinului în stabilirea strategiei și a priorităților de acordare a finanțării din timbrul arhitecturii, a cuantumului total al finanțării/ sesiune, a calendarului sesiunii și a componenței comisiilor de selecție și de soluționare a contestațiilor, precum și atribuțiile angajaților Ordinului privind planificarea și organizarea efectivă a sesiunii de finanțare și accesul acestora la informații cu privire la sesiune anterior publicării acestora, în conformitate cu art. 2 alin. (3) din Normele de finanțare a proiectelor culturale și editoriale de către Ordin în cadrul sesiunilor, aprobate în Consiliul Național din 18.12.2017:

Nu sunt eligibile [pentru finanțare] instituții sau organizații la care membrii Colegiului director al Ordinului sau angajații Ordinului fac parte, pe durata exercitării mandatului respectiv a raporturilor de muncă, din organele de conducere.

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

Altfel spus, membrii Colegiului director al Ordinului și angajații acestuia nu pot face parte, pe durata exercitării mandatului, respectiv a rapoartelor de muncă, din organele de conducere ale unui operator cultural care solicită finanțare nerambursabilă din timbrul arhitecturii.

- **Conflictul de interese**

În raport cu organizarea sesiunilor de finanțare din timbru, **conflictul de interese** poate apărea în cazul membrilor în forurile de conducere al Ordinului (cu excepția membrilor Colegiului director), atunci când aceștia au și calitate de membru în organele de conducere ale unui operator cultural care solicită finanțare sau de membru în echipa unui proiect propus spre finanțare (inclusiv autor al proiectului editorial) și se află în una din următoarele situații:

- a) are acces la informații privind strategia și prioritățile de acordare a finanțărilor și la calendarul sesiunii, anterior publicării acestora;
- b) este implicat în luarea deciziilor cu privire la planificarea și organizarea sesiunii de finanțare;
- c) îndeplinește atribuții privind planificarea și desfășurarea efectivă a sesiunii de finanțare, putând deci influența, în mod direct sau indirect, rezultatul sesiunii.

De asemenea, în aceeași situație se află membrul oricăror foruri de conducere ale Ordinului sau angajatul acestuia care este propus ca membru în echipa unui proiect pentru care se solicită finanțare (inclusiv autor al proiectului editorial) și se află în una din următoarele situații:

- a) are acces la informații privind strategia și prioritățile de acordare a finanțărilor și la calendarul sesiunii, anterior publicării acestora;
- b) este implicat în luarea deciziilor cu privire la planificarea și organizarea sesiunii de finanțare;
- c) îndeplinește atribuții privind planificarea și desfășurarea efectivă a sesiunii de finanțare, putând deci influența, în mod direct sau indirect, rezultatul sesiunii.

În astfel de situații, pentru evitarea conflictului de interese, este recomandabilă adoptarea unei strategii de recuzare și restricție, respectiv păstrarea funcției de către membrul forurilor de conducere/angajatul respectiv, dar excluderea acestuia din procesul de luare a deciziilor asupra subiectelor legate de organizarea sesiunii, precum și de la orice discuții legate de acest subiect sau de la accesul la informații și documente. Astfel, se evită crearea unui avantaj nejustificat pentru persoana respectivă, denaturarea concurenței și se asigură tratamentul egal pentru toți operatorii culturali.

3. ACTIVITATEA COMISIILOR DE DISCIPLINĂ ALE ORDINULUI ȘI ALE FILIALELOR SALE TERITORIALE

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
România

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

- **Incompatibilități ale membrilor comisiilor de disciplină**

Cazurile de incompatibilitate a membrilor comisiilor teritoriale de disciplină ale filialelor teritoriale ale Ordinului și ai Comisiei Naționale de Disciplină a Ordinului sunt prevăzute de ROF și de Codul de procedură privind activitatea jurisdicțională a comisiilor de disciplină ale filialelor teritoriale și cea a Ordinului ("Codul de procedură disciplinară al Ordinului"). De asemenea, având în vedere completarea dispozițiilor privitoare la procedura de judecare a abaterilor disciplinare cu prevederile Codului de procedură civilă ("CPC"), va fi aplicabil regimul incompatibilităților prevăzut de acesta.

Astfel, din completele de judecată ale comisiilor de disciplină ale Ordinului nu poate face parte membrul care se află în una din următoarele situații:

- *este soțul sau rudă ori afin până la gradul al treilea inclusiv al arhitectului trimis în judecată, precum și al celui care a declanșat prin sesizare procedura disciplinară (potrivit art. 103 alin. (5) și art. 115 alin. (6) din ROF);*
- *când el, soțul sau ascendenții ori descendenții lor au vreun interes în judecarea pricinii sau când este soț, rudă sau afin, până la gradul al patrulea inclusiv, cu vreuna din părți (art. 4 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură disciplinară al Ordinului);*
- *când el este soț, rudă sau afin în linie directă ori în linie colaterală, până la gradul al patrulea inclusiv, cu avocatul sau mandatarul unei părți sau dacă este căsătorit cu fratele ori sora soțului uneia din aceste persoane (art. 4 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură disciplinară al Ordinului);*
- *dacă și-a spus părerea cu privire la pricina ce se judecă (art. 4 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură disciplinară al Ordinului);*
- *dacă a primit de la una din părți daruri sau făgăduieli de daruri ori altfel de îndatoriri (art. 4 alin. (2) lit. d) din Codul de procedură disciplinară al Ordinului);*
- *dacă este vrăjmășie între el, soțul sau una din rudele sale până la gradul al patrulea inclusiv și una din părți, soții sau rudele acestora până la gradul al treilea inclusiv (art. 4 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură disciplinară al Ordinului);*
- *în cazul în care acesta are un interes sau legătură cu una dintre părți care ar crea o situație de incompatibilitate pentru judecarea pricinii (art. 4 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură disciplinară al Ordinului).*

De asemenea, membrul unei comisii teritoriale sau al celei naționale care a luat parte la judecarea unei pricini nu poate lua parte la judecata acelei pricini în recurs (art. 115 alin. (7) din ROF) și nici în caz de rejudecare a acelei pricini. De asemenea, nu poate lua parte la judecată cel care a fost martor sau expert în aceeași pricină (art. 4 alin. (1) din Codul de procedură disciplinară al Ordinului).

Art. 42 din CPC stabilește alte cazuri de incompatibilitate în cazul judecătorilor, prevederi care se aplică corespunzător și membrilor completelor comisiilor de disciplină ale Ordinului. Prin urmare, cazurile de incompatibilitate a membrilor comisiilor de disciplină vor fi extinse și la următoarele situații:

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

- *când și-a exprimat anterior părerea cu privire la soluție în cauza pe care a fost desemnat să o judece. Punerea în discuția părților, din oficiu, a unor chestiuni de fapt sau de drept, potrivit art. 14 alin. (4) și (5), nu îl face pe judecător incompatibil;*
- *când există împrejurări care fac justificată temerea că el, soțul său, ascendenții ori descendenții lor sau afinii lor, după caz, au un interes în legătură cu pricina care se judecă;*
- *când este soț, rudă sau afin până la gradul al patrulea inclusiv cu avocatul ori reprezentantul unei părți sau dacă este căsătorit cu fratele ori cu sora soțului uneia dintre aceste persoane;*
- *când soțul sau fostul său soț este rudă ori afin până la gradul al patrulea inclusiv cu vreuna dintre părți;*
- *dacă el, soțul sau rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv ori afinii lor, după caz, sunt părți într-un proces care se judecă la [comisia de disciplină] la care una dintre părți este [membru];*
- *dacă între el, soțul său ori rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv sau afinii lor, după caz, și una dintre părți a existat un proces penal cu cel mult 5 ani înainte de a fi desemnat să judece pricina. În cazul plângerilor penale formulate de părți în cursul procesului, [membrul comisiei de disciplină] devine incompatibil numai în situația punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva sa;*
- *dacă este tutore sau curator al uneia dintre părți;*
- *dacă el, soțul său, ascendenții ori descendenții lor au primit daruri sau promisiuni de daruri ori alte avantaje de la una dintre părți;*
- *dacă el, soțul său ori una dintre rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv sau afinii lor, după caz, se află în relații de dușmănie cu una dintre părți, soțul ori rudele acesteia până la gradul al patrulea inclusiv;*
- *dacă, atunci când este investit cu soluționarea unei [contestații] soțul sau o rudă a sa până la gradul al patrulea inclusiv a participat la judecarea aceleiași pricini înaintea altei [comisii de disciplină];*
- *dacă este soț sau rudă până la gradul al patrulea inclusiv sau afin, după caz, cu un alt membru al completului de judecată;*
- *dacă soțul, o rudă ori un afin al său până la gradul al patrulea inclusiv a reprezentat sau a asistat partea în aceeași pricină înaintea altei [comisii de disciplină];*
- *atunci când există alte elemente care nasc în mod întemeiat îndoieli cu privire la imparțialitatea sa.*

Menționăm că potrivit CPC, *dispozițiile susmenționate privitoare la soț se aplică și în cazul concubinilor.*

În cazurile prevăzute mai sus cel care știe că există un motiv de incompatibilitate în privința sa este dator să înștiințeze pe președintele comisiei și să se abțină de

la judecarea pricinii. În astfel de situații președintele comisiei va numi un alt membru în completul de judecată (art. 4 alin. (3) din Codul de procedură disciplinară al Ordinului).

str. Pictor Arthur Verona,
nr. 19, 010312 București,
Romania

T: + 40 (0) 21 317 26 34
F: + 40 (0) 21 317 26 35
E: office@oar.archi

4. ORGANIZAREA SESIUNILOR DE ACORDARE DE DREPTULUI DE SEMNĂTURĂ

Ordinul organizează sesiuni de acordare a dreptului de semnătură, în conformitate cu prevederile Legii nr. 184/2001, republicată. În vederea evitării unui potențial conflict de interese, este recomandabil ca membrii Comisiei Naționale de Acordare a Dreptului de Semnătură („CNADS”) să se abțină de la lucrările comisiei în cazul examinării unor candidați la dreptul de semnătură față de care se află în următoarea situație:

- pe care aceștia sau soțul/soția ori rudele sau afinii până la gradul III i-au îndrumat pe perioada stagiului;
- cu care aceștia sau soțul/soția ori rudele sau afinii până la gradul III inclusiv ale acestora se află în relații cu caracter patrimonial;
- dacă a primit de la candidat daruri sau făgăduieli de daruri ori altfel de îndatoriri.

În eventualitatea unui conflict de interese, membrul CNADS aflat în această situație trebuie să se abțină de la orice activitate a comisiei ce are legătură cu examinarea candidatului respectiv, informând în prealabil, în acest sens, președintele CNADS.